

לימודי התואר השני, החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם, אוניברסיטת תל אביב
התוכנית ללימודי "סביבה, חברה ותכנון" (מאושרת מל"ג)

התמחות בתכנון עירוני ואזורי

יועצי תכנית ההתמחות:

ראשת ההתמחות בתכנון עירוני ואזורי: פרופ' טובי פנסטר (tobiws@post.tau.ac.il)
ראש התכנית ללימודי סביבה חברה ותכנון: פרופ' יצחק אומר (omery@post.tau.ac.il)

החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם מציע התמחות בתכנון עירוני ואזורי. התמחות זו מציעה לסטודנטים לימוד והתנסות בתכנון עירוני ואזורי מנקודת מבט רב תחומית תוך שימת דגש על שילוב בין תיאוריה לפרקטיקה תכנונית ושימוש בשיטות מחקר מתקדמות. בין היתר, נלמדים קורסים בנושאי תיאוריות ומתודולוגיות של תכנון, דיני תכנון ובניה, הליכי תכנון ועוד. הלימודים מתקיימים במסגרות לימוד שונות (שיעורים פרונטליים, סמינרים, פרויקטים יישומיים) וכוללים קורסי ידע, בגיאוגרפיה בכלל ובגיאוגרפיה עירונית בפרט, רכישת מגוון כלים מתודולוגיים (שיטות מחקר, זרמים מתודולוגיים, מערכות מידע גיאוגרפיות וחישה מרחוק) וקורסי מיומנות בתכנון עירוני ואזורי. כל זאת במטרה להעניק את בסיס הידע המתקדם ביותר הנדרש למתכנן הן בהיבט התיאורטי-מתודולוגי-מחקרי והן בהיבט היישומי.

התכנית מתאימה לגיאוגרפים, מתכננים, אדריכלים, סוציולוגים, כלכלנים, משפטנים, למועמדים בעלי רקע בתחום הסביבה ועוד, אשר עוסקים במקצועות התכנון, ממשל וסביבה, או לבעלי מקצועות אחרים המעוניינים לרכוש ידע ומיומנות לעיסוק בפרקטיקה ומחקר בתחומי התכנון העירוני והאזורי.

היקף ההתמחות בתכנון עירוני ואזורי הוא 52 ש"ס וכולל: לימודי בסיס, שיעורי חובה, שיעורי ליבה, שיעורי מתודולוגיה ומיומנות, פרויקטים יישומיים ושיעורי בחירה והתמחות.

בימים אלו מקדם איגוד המתכננים יוזמה לרישום בוגרי התמחות בתכנון עירוני ואזורי של החוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם ('לימודי ליבה' ע"פ תקנון איגוד המתכננים) בפנקס המתכננים של האיגוד. הליך זה של רישום בפנקס המתכננים אמור להתחיל בקיץ 2016. בוגרי החוג משולבים בעבודה במגוון תחומי התכנון במשרדים פרטיים, ברשויות מקומיות, במשרדי ממשלה שונים, בגופים ציבוריים, עמותות תכנון וסביבה וכיועצים עצמאיים.

להלן מתווה הלימודים בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי, ובהמשך פירוט הקורסים המוצעים*:

מסלול עם עבודת גמר	מסלול ללא עבודת גמר	
16 ש"ס	16 ש"ס	לימודי בסיס
10 ש"ס	10 ש"ס	שיעורי חובה
8 ש"ס	8 ש"ס	שיעורי ליבה
6 ש"ס	4 ש"ס	שיעורי מתודולוגיה ומיומנות
8 ש"ס	8 ש"ס	פרויקטים יישומיים
4 ש"ס	--	שיעורי בחירה והתמחות
--	6 ש"ס	עבודת גמר
52 ש"ס	52 ש"ס	סה"כ

*התכנית המחייבת לצורך קבלת תואר שני בסביבה חברה ותכנון היא זו המופיעה בידיעון. המסמך המופיע באתר החוג בנושא התמחות בעיר ואזור מציג טבלה שעל פיה איגוד המתכננים יחשב את מספר השעות שהתלמיד למד על סמך גליון הציונים שהוא יציג. למשל, סמינריון מחלקתי הוא חובה אך איננו נכלל בניקוד השעות כפי שמופיע בידיעון אך איגוד המתכננים מתייחס לסמינריון מחלקתי כ-2 ש"ס כפי שמפורט במסמך באתר החוג. כך גם לגבי תזה, ההנחיות לגבי תזה הן לפי הידיעון אך איגוד המתכננים יתייחס לתזה כ-6 ש"ס.

פירוט רשימת הקורסים*

(*לא כל הקורסים ניתנים בכל שנת לימודים, יש לבדוק בידיעון השנה הרלוונטית):

לימודי בסיס (16 ש"ס)

לימודי בסיס כוללים את יסודות הידע הנדרשים כבסיס להתמחות בתכנון עירוני ואזורי, בתחומי הגיאוגרפיה, ממ"ג ומתודולוגיה וכוללים את הקורסים להלן:

סטטיסטיקה לגיאוגרפים (4 ש"ס)

מבוא לגיאואינפורמטיקה ב' - מערכות מידע גיאוגרפיות (ממ"ג) (2 ש"ס)

שיטות מחקר כמותיות או איכותניות (2 ש"ס)

מבוא בגיאוגרפיה פיזית: מבוא למדעי כדור הארץ או מבוא לאקלים ובעיות הסובב (4 ש"ס)

מבוא לסביבת האדם: מרחב מקום וסביבה (4 ש"ס)

שיעורי חובה (10 ש"ס)

שיעורי חובה מהווים את בסיס הלימוד וההכשרה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי וכוללים את קורסי החובה להלן:

זרמים מתודולוגיים בגיאוגרפיה (2 ש"ס)

תכנון עירוני בישראל (2 ש"ס)

תכנון מרחבי בישראל (2 ש"ס)

חוקי תכנון ובניה: היבטים משפטיים וכלכליים (2 ש"ס)

סמינר מחלקתי (2 ש"ס)

שיעורי ליבה (8 ש"ס)

מיועדים להעניק תשתית תיאורטית משותפת לכל תלמידי התכנית ועוסקים בנושאים כגון התפתחות המחשבה התכנונית, תיאוריות בתכנון, גישות עדכניות של תכנון עירוני ודילמות תפיסתיות בתחום. על התלמידים לבחור 8 ש"ס לפחות מרשימת הקורסים להלן:

ויכוחים בתיאוריות מתקדמות בתכנון (2 ש"ס)

ניידות תחבורה וקיימות (2 ש"ס)

תיאוריות בתכנון ועיצוב עירוני (2 ש"ס)

מתודולוגיה של תכנון תואם אקלים וסביבה (2 ש"ס)

תכנון עירוני בעידן של קונפליקטים, אלימות ופשע (2 ש"ס)

תכנון אזורי ומטרופוליני (2 ש"ס)

זהויות, תכנון והעיר הנאו-ליברלית (2 ש"ס)

אקלים העיר (2 ש"ס)

נחלת הכלל (2 ש"ס)

מערכות עירוניות (2 ש"ס)

שיעורי מתודולוגיה ומיומנות (4-6 ש"ס)

שיעורים העוסקים במתודולוגיה ושיטות של חקירת הסביבה, החברה, תהליכי התכנון ויחסי הגומלין ביניהם מנקודת מבט כמותית-סטטיסטית ואיכותנית-פנומנולוגית. על התלמידים לבחור קורסים בהיקף של 4 ש"ס (במסלול עם עבודת גמר) או 6 ש"ס (במסלול ללא עבודת גמר) לפחות מרשימת הקורסים להלן:

מיומנויות בתכנון: צפייה, פרשנות וייצוג של העיר (4 ש"ס)

תרחישים לתחבורה וניידות בעתיד (2 ש"ס)

היבטים תיאורטיים ויישומיים של הקמת מערכות מידע גיאוגרפיות (2 ש"ס)

תיאוריה ופרקטיקה בחישה מרחוק של הסביבה (2 ש"ס)

מערכות מידע גיאוגרפיות מתקדמות (2 ש"ס)
ניתוח טופולוגי של מערכת גיאוגרפית (2 ש"ס)
סדנה בתכנון אקלימי סביבתי (2 ש"ס)
קבלת החלטות מרחביות בעזרת מערכות מידע גיאוגרפית (2 ש"ס)

פרויקטים יישומיים (8 ש"ס)

מיועדים לשלב את החומר הנלמד בעבודת צוות שעניינה טיפול מעשי בבעיה תכנונית בהיבט הסביבתי-חברתי וליצירת אינטגרציה של הנושאים התאורטיים והמתודולוגיים שנלמדו במסגרת התכנית על מנת להתנסות הלכה למעשה בתכנון רב-תחומי ובתכנון יוזם. על התלמידים לבחור 2 פרויקטים בהיקף של 8 ש"ס לפחות מן הרשימה להלן:

פרויקט יישומי: תכנון עם קהילות - עבר, הווה, עתיד (4 ש"ס)
פרויקט יישומי: מסלולים בהתחדשות עירונית (4 ש"ס)
פרויקט יישומי: בניית חבילת מדיניות לקידום תחבורה בת קיימא (4 ש"ס)
פרויקט יישומי: צמיחת אזורי תפקוד בעיר (4 ש"ס)
פרויקט יישומי: תכנון, דיור וצדק חברתי (4 ש"ס)

שיעורי בחירה והתמחות (להשלמת מכסת השעות לתואר במסלול ללא עבודת גמר ועל פי דרישות המנחה במסלול עם עבודת גמר)

מאפשרים התמחות בנושאים נבחרים שעניינם יחסי הגומלין בין חברה, סביבה ותכנון. ניתן לבחור מכלל רשימת הקורסים לתואר שני בחוג לגיאוגרפיה וסביבת האדם ובכלל זה מרשימת קורסי הליבה, המתודולוגיה והמיומנות, פרויקטים יישומיים וכן קורסים מחוגים אחרים כגון החוג למדיניות ציבורית, ניהול, מדעי החברה, לימודי סביבה (באישור ועדת הוראה ובהתאם לנהלים).

סמינריון: תלמידי המסלול עם עבודת גמר מחוייבים בסמינריון אחד ותלמידי המסלול ללא עבודת גמר בשני סמינריונים. הקורסים במסגרתם ניתן להגיש עבודות סמינריון מוגדרים כש"ס (שיעור סמינריון). אין להגיש שני סמינריונים אצל אותו מרצה.

לפרטים נוספים נא לפנות ליועצים ולמזכירות החוג

מזכירות החוג:

ענת זיסקינד

דוא"ל: anatz@tauex.tau.ac.il | טלפון: 03-6409896

קרן בן ציון

דוא"ל: kerenbnz@tauex.tau.ac.il | טלפון: 03-6409896